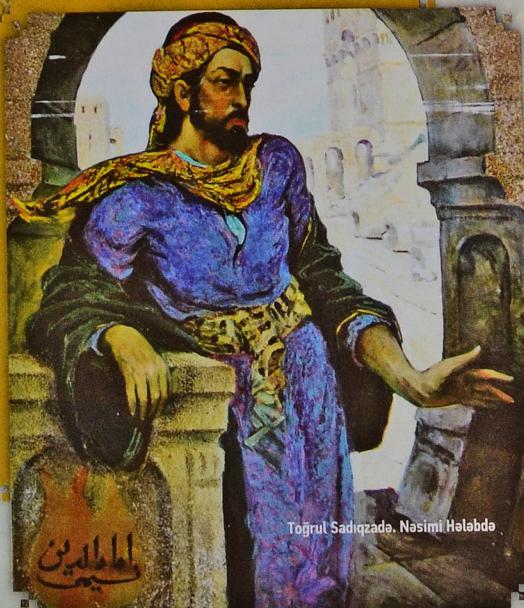

NƏSİMİ DÜNYASI RƏNGLƏRİN İSİĞINDA

Toghrul Sadigzade, Nəsimi Hələbdə

Önce deyak ki, milli məkanda zamanında portreti çəkilməyən şair və tarixi şəxsiyyətlərin obrazının yaradılması məqsədi ilə avvəller də oxşar müsəbiqələr keçirilib. Belə ki, 1940-ci ildə baş tutan müsəbiqdə Nizami Gəncəvinin (rəssam Qəzenfər Xalıqov), 1958-ci ildə təşkil olunan müsəbiqdə isə Məhəmməd Füzulinin (rəssam Sadiq Şərifzadə) obrazi yaradılmışdı. Bütün bunlara baxmayaraq, Nəsimi ilə bağlı müsəbiqə keçirilməmişdi. Belə ki, artıq Büyük Vətən Müharibəsi illərində – yeni yaradılan Nizami Gəncəvi adına Milli Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin sifarişi ilə rəssam Sadiq Şərifzadə şairin hamını razi salan bir neçə portretini işləmişdi. Lakin portretin yaradılması üçün 1969-cu ildə yeni bir müsəbiqənin keçirilməsi qərara alındı...

Tedqiqatlar göstərir ki, 1973-cü ildə (şairin 600 illik yubileyi ərafasında) yekunlaşan müsəbiqəyə kifayət qədər ciddi hazırlılaşan fırça ustaları arasında məhz Sadiq Şərifzadə xüsusilə seçilir. Rəssamin vəfatından sonra emalatxanasında qalan bədi irlisinin siyahısında bir-birindən fərqli altı-yeddi Nəsimi ünvanlı portretin ol-

ması da dediklərimizi təsdiqləyir. Onların bir qismi qırxinci illarda, bir qismi müsəbiqə keçirilən dövrdə, bəziləri isə müsəbiqədən sonra işlənmişdir. Bu da ilk növbədə müəllifin Nəsimi obrazına sonsuz sevgisini tasdiqləyir. Onun müsəbiqəyə təqdim etdiyi portret sonralar müxtəlif sabablardan tabliğ olunmadığından, demək olar ki, geniş ictimaiyyətə tanış deyil...

Azərbaycan təsviri sənətində bir çox tarixi şəxsiyyətlərin (Babak və Məhəmməd Füzuli) obrazlarının yaradıcısı kimi tanınan Sadiq Şərifzadənin haqqında söz açdığımız portretində Nəsimi gecə mənzərsi fonunda – hürufi geyimində təsvirlənmişdir. Gözleri naməlum istiqamətə tuşlanan dahi söz xırıdanın düşüncəli – cəlbəcidi portreti və dizinin üstündəki "Ənəlhəq" kəlamlı alyazması onun həyatda mövqeyini və əqidə bütövlüyünü təsirli şəkildə əyanlaşdırır. Obrazi səciyyələndirən hürufi geyimi və digər ayrıntılar da inandırıcılığı ilə yadda qalır. Bu portretin cəlbəcidi və nüfuzedici adəbi-bədii tutumunun timsalında tamaşaçı onun sonralar poeziya üfüqlərində parlayacaq Məhəmməd Füzuli kimi dahinin doğuluşuna zəmin ola biləcək dəyərlərin mövcudluğuna inanır.

“ Bu obraz həm də mövhumatçı dindarlarla mübarizədə əqidə və əzmkarlıq nümayiş etdirir və 48 yaşında dün-yaya "Əlvida" deməyə iradəsi çatan hürufi şairin, "ağlar-gülər"liy ilə millətinin dərdlərinə mələkəm axtarmaqdan usanmayan və 49 yaşında əbədiyyətə qovuşan Mirzə Ələkbər Sabirə də nümunə olduğunu əminlik yaradır...

Mikayıl Abdullayevin portretində (1972) isə Şamaxının fonunda görüntüye gətirilmiş şair bir qədər rəsmi və patetik görkəmdə təsvir edilmişdir. Odur ki bu əsərin manavi-psixoloji tutumu bir qədər fərqlidir. Portretdə ruhu hürufiliyi bağlı şairin zamanında ətrafına meydan oxuyan kimi qəbul olunan həmin manavi-psixoloji yükün daşıyıcısı avazına, ümumiləşdirilmiş şərqli şair tutumunda təqdimatı nə qədər normal görünüsə də, "Ənəlhəq" deyən varlığı özündə yaşıtmışdan bir qədər uzadır...

Qeyd edək ki, rəssamlarımız arasında həmişə intellektuallı ilə sevilən Mikayıl Abdullayev bəzi əsərlərində şairin daha maraqlı obrazını yaratmağa yaxın olub. Belə ki, onun "Nəsimi mühakimə ərafasında" (1968) və "Nəsimi edam ərafasında" (1971) əsərlərində gördükümüz şairin obrazi müsəbiqdə qalib elan olunmuş "İmadəddin Nəsimi" (1972) portretindən daha mübariz ruhlu və təsirlidir, desək, yanılmarıq. Belə ki, əgar sonuncu əsərdə üşyankar şair üçün bir

qədər səciyyəvi olmayan patetika duyulursa, ilk iki portretdə onun hürufi yaşantılarına "bədii güzgү" tutan bədii-psixoloji məqamlar kifayət qədər qəbarıldır...

M.Abdullayevin 1980-ci illərdə çəkdiyi portretdə da şair rəssamin 1973-cü ildə tapıldığı ikonografik cizgilərə bələnmiş tutumdadır. Onlar arasında duyulması fərqli bərincinin təbiət fonunda, ikincinin interyerdə təsviridir. Düşüncələrə qərqli olmuş şairin bu portretində də müsabiqədə qalib gəlmış obradada gördükümüz – onun ömür yolu və həyat amalı ilə səslaşmayaq dəbdəbə nəzərə çarpır...

Rəssamin 1980-ci illərdə işlədiyi və hazırda Qazax rayon Tarix-diyarşuraslıq muzeyində nümayis olunan portretin digər əsərləri oxsarılıq varsa da, qənaətimizcə, onun mənəvi yaşantılarında daha güclü psixoloji cizgilərin ifadəsi duyulmaqdır. Şairin tamaşaçı baxışları ilə toqquşmayan gözlerində hifz olunan kədər düşündürçülüyü kifayət qədər qəbarıldır.

Həm müsabiqə ilə əlaqədar, həm də ondan sonra Nəsimiye xeyli rəngkarlıq əsərləri həsr olunmuşdur.

...S.Şərifzadanın şairi müxtəlif ovqatlı təsvir edən çoxsaylı portretləri (1969-1981-ci illər) göstərir ki, Nəsiminin dəha inandırıcı və təsiri portretini yaratmaqdən otrü o, qrafik əsəri Nizami muzeyində nümayis olunmaq üçün bayeniləndən sonra – müsabiqə keçirilən dövrədə davamlı axtarışlar aparmışdır. Bu gün müəllifin Milli Azərbaycan İncəsənəti Muzeyində saxlanılan bir neçə portretində hürufi şairin əqidəsinə yönəlmiş təzadlı hayat mərhəlesinin müxtəlif ənənələrinə şahidlilik etmək mümkündür. Obrazın inandırıcı ikonografik cizgilərinin axtarışını başlıca yaradıcılıq amali hesab edən S.Şərifzada, bir-birindən fərqli bədii-psixoloji tutuma malik həmin əsərlərdə iki cahana sıfıra bilməyəcəyinə başqalarında inam yaradın şair-filosofun portretini ərsəyə gətirməyə nail olub. Bunun üçün şairi günün müxtəlif vaxtlarında, fərqli geyimlər və inandırıcı-səciyyəvi ikonografik üz cizgiləri ilə görüntüyə gətirməklə rəssam tarixləşən bu obrazın zamansızlığı qovuşmasını təmin etmişdir...

Selhab Məmmədov Nəsiminin məzarı

Həqiqati dərkin yeganə və düzgün yolunu dövrünün əsası müəllimi Fazılullah Nəsimi tərəfindən qoyulmuş an mütəraqqi fəlsəfi carayını hürufilikdə tapan Nəsimi həyatının ən ağır anlarında belə ondan mənəvi güc ala bildirdi. S.Şərifzadanın "Nəsimi məhkəmədən öncə" (1950-ci illər) adlı çoxfigurlu tablosunu bunun əyani görüntüsü saymaq olar. Belə ki, əsər şairin həyatının ən çatın məqamlarından birinə – onun mühakiməsinə həsr edilib. Kompozisiyada Hələbin şeyxi, naibi, qazilar qazisi və şəriət alımlarından ibarət olan mühakimə qrupu arasında dayanmış şair həm geyimi, həm də qururlu duruş ilə seçilir. Hürufi şairin hazırlıqlılığının məkanına duyulması gərginlik gətirməsi bədxahların hərəkətlərindən duyulmaqdır...

Tanınmış firça ustası – Əməkdar incəsanət xadımı Nəcəfqulu İsləməliyov çəkdiyi üç portreti və üç süjetli tablonu rəssam və həyəktərəşərlər tərəfindən yaradılan "Bədii Nəsimi salnaməsi"nə layığı töhfə saymaq mümkündür. Şeirlərində fəlsəfi ideyaları – hürufizmi lirizmə bəylərək təqdim edən Nəsimini füsunkar Azərbaycan təbiətinin fonunda – oturmus və düşüncəli vəziyyətdə profil təsvir edən (1973) müəllif, lakonik bədii vasitalarla şairin qətiyyatlı durazını yaradıb. Portretin profil təqdimatında obradə xas bədii-psixoloji məziiyyətlərin bütün dolğunluğu ilə ifadəsi nə qədər çatın olsa da, hürufiyyin qədər duyulmadığı Nəsiminin bu cür təqdimatında rəssamin bütünlükədə məqsədina çatdıq duyulandır.

Rəssamin bədii həlli bu əsərdən fərqlənən digər portretində (1973) isə şairin dəha təzadlı durumda təqdimi ilə qarşılaşır. Hürufi düşüncəsi ilə dini məkanı lərzəyə salan söz xırıldanın tünd rəngli tikilinin qövsəkilli – işıqlı girişin qarşısında görünüyü gətirilən ifadəli siluetli mövhümətçilərin arxa planda təsvirlənmiş "yuva"nın əyilmiş gökərəmi ilə müqayisədə yeni məna kasib etməkdədir. Belə ki, portretin yerliyində rəng və işıq təzadlarından uğurla istifadə sayesində bir ali sinəsində, digəri "Ənəlhəq" (şairin əlində vərəq verilmişdir) Nəsiminin qətiyyatlı hərəkətində rəqibləri üzərində qaləbəyə güclü inam var.

Bu yerde deyək ki, Nəcəfqulu İsləməliyov Nəsimi mövzusuna ilk dəfə hələ otuzuncu illərin sonunda müraciət etmişdi. Diplom işi kimi işlədiyi "Nəsiminin edamı" (1938) tablosu sonralar Nizami muzeyi əməkdaşlarının yadında qalib və ona həmin mövzuda daha irihəcmli əsər işləmək sifariş olunub.

Nəcəfqulunun şairin həyatının son anlarına tutduğunu bu "bədii güzgү"nün (1958) sənət tariximizə maraqlı əsər bəxş etməsi birmənalıdır. Belə ki, Nəsiminin edam sahəsinə həsr olılmış süjetli-üfüqi formatlı kompozisiya əfsanəlaşmış hadisənin daha yaddaşalan bədii təqdimatıdır, desək, yanılmayıq. Öncən deyək ki, müəllifin şərəflə yaşanmış insan ömrünün sonunu Hələbin qırub manzerası ilə əlaqlandırmışını mövzunun təsiri bədii şəhərinə imkan verən uğurlu tapıntı söylemək olar. Günəşin qıruba enməsinə edam ərəfəsindəki Nəsiminin yarıya qədər çılpaq bədənində əksini isti rəng çalarları ilə ayanılaşdırın müəllif onu bütün kətan boyu yaymaqla, son nəticədə, kompozisiyani sönməkdə olan "mənəvi ocağı" in daşıyıcısına çevirməyə bacarıb. Edam baradə fatvanı oxuyan Hələb müftüsünün hökmünün sona çatmasını gözləyən cəza icraçılarının qəbarıq fiqurları və

bir qədər arxada baş verənləri izləyən canişinin özündən razi pozasında duyulması təzad yaratmağa nail olan rəssam bütünlükdə dramatikliyi birmənalı tarixi hadisənin təsiri və yaddaşalanlığını şərtləndirib...

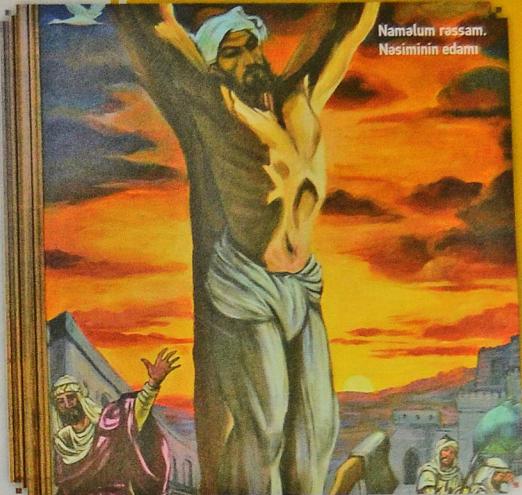
Əlinci illərdə yenidən sözügedən mövzuya müraciət edən rəssam Nəsiminin calbedici estetikaya malik obrazını yaratmışdır. Şairi gózoxşayan təbiət mənzərəsi fonunda – əli kitablı təqdim edərək obradə özünəməxsus cizgilər verəsi hiss olunandır. Onun ikonografik göstəriciləri S.Şərifzadanın Nizami muzeyi üçün çəkilən və itcmiyyət tərəfindən təqdir olunan portretində (1943) fərqlənir. Belə ki, rəssamin 1958-ci ildə çəkdiyi portret bizi şərqli ruhu duyulan şairə qarşılıqlıda, qiyafasının duyulması tamtrağı bizi Nəsiminin şeirlərindən "ucalan" hürufi görkəmindən uzaqlaşdırır...

Nəcəfqulunun iki il sonra çəkdiyi mürakkab tutumlu "Nəsimi Bağdadda sənətkarlar arasında" (1960) tablosunda isə şair taleyinə fərqli bədii-psixoloji münasibət mövcuddur. Çoxfigurlu kompozisiyada oturmuş bağdadlıların arasında – tağlı qapının fonunda ucalan şair fiquru soyuqluğu hər tərəfə "hopmuş" gecəda kifayət qədər qürurverici görünür. Ümumi mavi kolorita dinamiklik baxş edən sarımtıl, göyümüzü və qırmızı rənglərin bütövlüyüն əldə olunmuş kompozisiyaya oynaklı gətirməsi cəlbəci olmaqla, həm də yaddaşalandır...

Rəssamin on üç il sonra ərsəyə gətirdiyi çoxfigurlu "Nəsimi Hələbdə şeir oxuyur" (1973) tablosu haradasa əvvəlki əsərin davamı da sayıla bilər. Belə ki, onlar ümumi cəhətlərə bağlanır. Burada da ruhu şeirlər nəfəs alan şair ona vurğuların arasındadır. Elə əsər də yazdıqlarını – həyata və onun hadisələrinə fərqli fəlsəfi yanaşmasını yerli əhali qarşısında səsləndirən hürufi şairin maraqla qarsılandığıni eks etdirir. Altıfigurlu tabloda memarlıq tikilisinin tağlı-ışıqlı girişin qarşısında qırmızı əbəli şairin və ona qulaq kəsilən yerli sakinlərin bir araya gətirilməsi ilə yaranan və məna-məzmun daşıyıcılığına yönelik ayrıntılar aydınlılı ilə diqqət çəkir. Əsərdə durus və jest, rəng və forma-biçim təzadlarından uğurla istifadə üfüqi kompozisiyada ifadə olunmuş cəlbəciliyin yaddaşalanlığını şərtləndirir...

Əməkdar incəsanət xadımı Toğrul Sadıqzadanın çəkdiyi "İmadəddin Nəsim" (1972) tablosunda şair Hələb şəhərinin fonunda təsvir olunub. Memarlıq tikilisinin qövsəkilli qapısının işığında görünen düşüncəli şairin ifadəli silueti kifayət qədər cəlbəcidir. Zəhirən adı görünən və yaradıldığı möhtəşəm və bənzərsiz "söz abidesi" ilə "cahan"ları daşımaga qadırılışını bayan edən və bunundan da yerli mövhümətçilərin yuxusunu ərşə çəkən bu vücdü, bələndiyi geyim ayrıntılarında, durusunda və jestində ifadə olunan mənəvi-fəlsəfi ruhla hürufi əqidəsinə Şirvandən Hələb qədər yaymaq bacarığına tamaşaçını inandırır. Əlavə edək ki, bir qədər romantik ruha bələnən şairin varlığında tutduğu yola inam, galacaya ümidi hissə duyulmaqdır. Bunu portretin parlaq boyalarдан "toxunmuş" koloriti dəstidiləyir...

Tanınmış firça ustası, Xalq rəssamı Səlhab Məmmədovun "Nəsiminin məzarı" (1993) əsəri da Hələb ünvanıdır. Ötən əsrin sonlarında edam sahəsinə yaradıcılıq ezməyi gətən şəhərinə yaradılmış məzarı üzərində ucaldılmış məqbərəni ziyarət etmişdi. Məşhur sələfi ilə bu mənəvi təməsi həyatının ən yaddaşalan anlarından sayaraq, Bakiya qayıtdıqdan sonra aldığı təssüratı bədiləşdirib. Şairin məqbərəsini qızılı, boz və qara rənglərin qoşlaşğında təqdim edərək bu boyaya təzadında sanki uzaq ellərdə "qəribəşəy" məqbərənin Vətən xıffatını göstərmək istəyib...

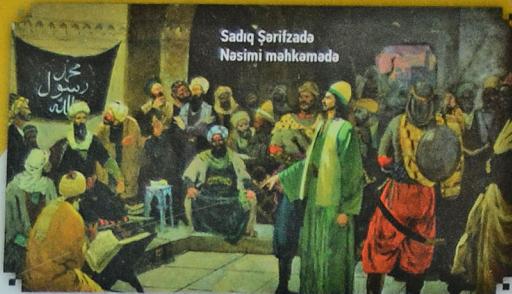
Naməlum rəssam,
Nəsiminin edamı

Şairin həmşerli Ələkbər Rəsulovun çəkdiyi "Cahana sığışmayan şair" (2019) tablosu da obraklı bədii həllinə görə diqqət çəkir. Ruhunda gəzdirdiyi missiyanın dünyəviləşməsinə qarar verən Nəsiminin cahana sığmazlığı, əsərdə Şamaxıdan Hələbə yol alan aqidə adamının yer kürsü ilə əlaqəli təqdimatında ifadə olunub. Lakonik bədii vasitalarla əyaləşən şair əqidəyi bu əsərdə inandırıcıdır...

Rəngkar Eldəniz Babayevin "Əqidə yolunda" (2000-ci illər) tablosunda da hürufi ideyalarını yagmağa başlayan şair görünüyü gətirilib. Uzaq safların rəmzi kimi qəbul olunan dəvə karvanının fonda təsvirlənən Nəsiminin addımlarında özüne inam hissi qabarır...

Şirvanlı mənəviyyatının incəliklərinə dərindən bələd olan Tarlan Eyvazovun 2019-cu ildə ərsəyə gətirdiyi iki portret de "Nəsimi bədii salnaməsi"ne maxsus töhfə sayılmalıdır. Bənzəri olmayan söz xırıldarının ömür yolu barəsində kifayət qədər bilgi toplaması ona hürufi şairin əqidəsinə inamını əyaləşdirir əsərlər yaradmağa imkan verir...

Öncədən deyək ki, onun yaradığı obraz zamanında müsabiqə yolu ilə seçilən və artıq gözümüzü adılaşan portretlənən fərqlənlər. Bu da səbəbsiz deyil. Belə ki, əslinde, onun süjetli kompoziya tutumu olan portretindən rəsmi portretlər üçün seviyyəvi donuqluq yoxdur. Müəllifin məqsədi, ilk növbədə, şairin malik olduğu əqidəni və daşıdığı mənəvi-psixoloji yükü əyaləşdirməkdir. M.Abdullayevdən dənə, S.Şərifzadə ikonografiyasına tapınan T.Eyvazov, son nəticədə, poetik ərsi elçatmazlıq nümunəsinə çevrilən şairin mənəvi zənginliyini özündə təzahür etdirən obraz yaradıb. Onun çəkdiyi və fərqli formata malik "Nəsimi eşqi" (2019) adlı portret de ikonografik göstəricilərinə görə əvvəlki Nəsimi ilə anim yaradandır. Aralarındaki fərqli bədii şəhərin birincidə duyulması reallığı, ikincidə bir qədər şərtliyə tapınmasıdır. Bununla belə sol əlinin iki barməğını yuxarı qaldıran şairi kifayət qədər fərqli və oynaq tutumlu fon-yerlik qarşısında görünüyü gətirən rəssam bu plastika ekspresiyasını şairin obrazı ilə vəhdətə təqdim etdiyindən, bütünlükdə, onun mənəvi enerji dulu varlığı cəlbəci və

Sadiq Şərifzadə
Nəsimi məhkəmədə

tasırlı qəbul olunur...

Bir çox rəssamların yaradıcılığında Nəsimi obrazı ilə yanaşı, hürfilik fəlsəfəsi "Cavidannamə"dən ilham alanların da obrazları və mühiti bədiiləşdirilib. Özü də tapındıqları əqidəyə sadıqlıqları ilə qürur hissi keçirən bu insanların bədii tutum almış görüntülərində mənəvi-psixoloji yaşantının ifadəsi kifayət qədər cəlbedici və unudulmayıandır. Naməlum rəssam tərəfindən çəkilmiş çoxfiqurlu "Əqidə qardaşları" tablosunda qabarlıq göstərilmiş yaşantıda vurğuladığımız bədii-psixoloji meziyyətlər kifayət qədər tasırlıdır...

Tanınmış firça ustası Asəf Cəfərovun "Nəsimi Bakıda hürufilər maclısında" (1973) tablosu bizi xəyalən orta əsrlərə qaytarır. Əsər sadə kompozisiyaya malikdir: yasti evlərin fonunda başında qəhvayı rəngli çalma, əynində ağ arxalıq olan Nəsimi dizi üstdə ortada ayaşmış, ətrafında hürufilər bardaş qurub oturmuşlar. Yaşananları maclis iştirakçılarının pozalarında və üz çizgilerində ifadə etməyə qərar vermiş rəssamin bütünlükde, bədii-psixoloji aura vasitəsilə məqsədini çatdığını görmək mümkündür. Həc şübhəsiz, bunun alda olunmasının əsərin ovqat�aradıcı koloritindən keçdiyi birmənalıdır...

Sənətsevərlərin daha çox pedaqoq kimi tanıdları Bağır Maratlinin ərsəyə gətirdiyi "İmadəddin Nəsimi" (1970) portretində də həyatı təzadrlarla dolu şairin şəxsiyyətinə özünəməxsus bədii münasibət mövcuddur. Əsərlərinin bədii həllində dərhal primitiv sənət prinsiplərənən tapınan rəssamın bu portretində də vurğuladığımız estetikanın işaretləri duyulmaqdadır...

Gərgəkliliy özünməxsus bədii münasibət sərgiləməsi ilə daima fərqlənən intiqam Ağayevin "Hürufi şair" (2019) tablosunda əqidəsini dünyaya yaymağa hazırlanan gənc Nəsimini görüntüye gətirən mülliif kətanı "qaynar qazana" çevirən rənglər və ekspresiv plastik ilə dahi söz xırıldarını gözleyənlərin gərgin mübarizalardan keçəcəyinə işarə etmişdir. Şairin məkan üzərində heykal kimi ucalan figurunda əqidəsi uğrunda keçəcəyi mübarizəyə qəti inamı duyulmaqdadir...

Rəhim Həşimovun çəkdiyi "Nəsiminin ilham parisi" (2000-ci illər) tablosunun məna-məzmun tutumu, demək olar ki, şairə ünvanlanış bütün əsərlərdən fərqlənir. Belə ki, burada rəssam təxəyyüllü bizi hürufi şairi ilhamlandırma biləcək varlıqla qarşılıdır. Onun bəyaz, məkanın isə işqli rəng çalarlarının qovşağından yaranmış ümumi "bədii nur"da Nəsimi əqidəsinə və ruhuna yaxın mənəvi-psixoloji məqamlar qabarlıqdır...

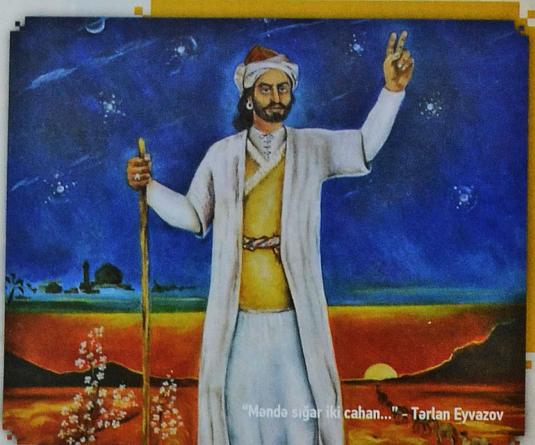
Sadiq Şərifzadə və Salam Salamzadənin birgə çəkdiyi "Zirvələrimiz" (1950-ci illər) adlı çoxfiqurlu tabloda mülliiflər iyirmi səkkiz məşhur azərbaycanlı söz xırıldarını bir araya gətirməklə poeziya məkanında parlayan məşhurlarımıza bədii tutum vermiş, zamanın axarında

abədiyyət qazanmış sənətkarların qırur qaynağına çevrilmələrini şərtləndirmişlər...

Ilqar Əkbərovun yaradığı Nəsimi obrazı (2019) şairin bu vaxta qədər ərsəyə gətirilmiş portretlərindən fərqlənir. Bunu şərtləndirən başlıca səbəb onun "qurama" texnikasında yaradılması və portretin ekspresiv tutum almasıdır. Portretin işqli koloritlə də şair varlığında xas mənəvi nuru göstərmək məqsədi daşıyır...

Müştəqillik dövründə də rangkarlıq sahəsində Nəsimi ünvanlı əsərlər yaradılmışdır. Bu manada Vaqif Ucatay, Tofiq Əhmədov, Xaqqan Bayramov və b. ərsəyə gətirdikləri müxtəlif tutumlu tabloların adını çəkmək olar...

Tərlan Eyvazovun ərsəyə gətirdiyi iki portret-kompozisiyonu onun bənzəri olmayan söz xırıldarının hayat və yaradıcılığına dərindən bələdçiyyin nəticəsi saymaq olar. "Mənda siğar iki cahan..." və "Hürufü şair" (har ikisi 2019) əsərlərində real və şartlı bədii vasitələrdən uğurla istifadə edən rəssam, şairin malik olduğu əqidəni və daşıdığı mənəvi-psixoloji yükü tasırı qaldıran şairi kifayət qədər bir-birindən fərqli və oynaq tutumlu fon-yerlik qarşısında görüntüyə gətirən və bu plastika ekspressiyasını şairin obrazı ilə vəhdətdə təqdim edən müəllif bütünlükde onun mənəvi enerji dolu varlığının cəlbedici görünüməsini şərtləndirir...

"Mənda siğar iki cahan..." - Tərlan Eyvazov

Gənc rəssam İnara Əliyevanın "Şair yaşantıları" (2019) lövhəsində isə hürufi şair duyğularına bələnmış bədii tutumda təqdim olunur. Obrazın cəlbediciliyinə nail olmaq üçün mülliif bənzərsiz söz xırıldarını ətraf mühitdən təcrid vəziyyətdə görüntüyə gətirməklə, onu dəha çox tapındığı və yaradıcılığının "tanınma nişanı" ha çevrilən "Mənda siğar iki cahan..." beti ilə baş-başa qoymaqla obrazın canlı yaşantılarına düşündürücü görkəm verib. ♦

Ziyadxan Əliyev,
Əməkdar incəsənat xadimi, professor